

“มีใครทำวิจัยยัง...”: คำถามวิชาการสู่มีมยอดฮิตสะท้อนชีวิตจริง

บทนำ

“มีใครทำวิจัยยัง ว่าทำไมตอนรีบแต่งหน้าถึงสวยกว่าตอนตั้งใจแต่ง” “มีใครทำวิจัยยัง ทำไมไปคอนเราถึงไม่ค่อยได้กินข้าว” ประโยคเหล่านี้ทุกคนคงจะเคยเห็นผ่านหน้าหลักของแอป X (Twitter) อย่างน้อย 1 โพสต์ต่อวัน ซึ่งประโยคเหล่านี้หากมองเพียงผ่าน ๆ อาจเป็นเพียงแค่ประโยคคำถามทั่ว ๆ ไป แต่เมื่อใช้ประโยค “มีใครทำวิจัยยัง...” ขึ้นต้น กลับทำให้ประโยคที่ตามมาเหล่านั้น เป็นประโยคที่ (ดูเหมือน) จริงจังและน่าสนใจขึ้นมาได้

โดยประโยคขึ้นต้น “มีใครทำวิจัยยัง...” มีการใช้คำว่า “วิจัย” เข้ามาในประโยค ซึ่งคนส่วนมากมักจะมองว่า คำว่า “วิจัย” เป็นคำที่ใช้กันในวงการการศึกษา ซึ่งเป็นการค้นคว้าหาข้อมูลที่มีกระบวนการหรือแบบแผนในการหาคำตอบอย่างชัดเจน มีความน่าเชื่อถือและการทำวิจัยนั้นต้องเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม เมื่อมีผู้คนนำคำนี้มาใช้ขึ้นต้นคำถามที่สงสัยอยากรู้ หรืออยากพูดคุยกับบุคคลอื่นเป็นจำนวนมาก ทำให้ประโยคขึ้นต้นนั้นกลายมาเป็นมีม หรือวลีฮิตที่พบเห็นได้ทั่วไปในหน้าหลักแอป X

บทความนี้จะพูดถึง วลีฮิตอย่าง “มีใครทำวิจัยยัง...” โดยใช้แนวคิด Meme ในการศึกษาว่า ทำไมวลีนี้ถึงกลายเป็นวลียอดฮิตที่คนมักจะใช้ขึ้นต้นประโยคกัน และในบางครั้งโพสต์ที่ใช้วลีฮิตนี้ก็มักจะมีผู้คนที่ให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประโยคหลักที่ผู้ใช้งานพิมพ์ในโพสต์

มีม (Meme) คืออะไร

คำว่ามีม หรือ Meme หมายถึง มุกขำขันล้อเลียนที่สะท้อนถึงความคิดและมุมมองทางวัฒนธรรม มักเป็นรูปภาพ วิดีโอ หรือข้อความที่สามารถสื่อแนวคิดหรือสัญลักษณ์เฉพาะ โดยมีรูปแบบที่กระชับ ทำซ้ำ เลียนแบบ แคร่และเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ซึ่งมีมทำหน้าที่เป็นช่องทางสำหรับการสนทนา การมีส่วนร่วมและการแพร่กระจายแนวคิดจากคนสู่คนภายในวัฒนธรรมอินเทอร์เน็ต (ปิยรัตน์ ปันลี, 2567)

Meme ย่อมาจาก Mimema ซึ่งเป็นภาษากรีก หมายถึง สิ่งที่ถูกลอกเลียนแบบ (something imitated) และนำมาตัดให้เหลือเพียงหนึ่งพยางค์ กลายเป็น Meme ซึ่งออกเสียงคล้ายกับคำว่า Gene ที่หมายถึงหน่วยสืบทอดข้อมูลทางพันธุกรรม โดยริชาร์ด ดอว์กินส์ (Richard Dawkins) นักชีววิทยาวิวัฒนาการชาวอังกฤษได้กล่าวในหนังสือ “The Selfish Gene” ในปี 1967 เพื่อใช้อธิบายแนวคิดเรื่องหน่วยการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม โดยเขากล่าวว่ามีมในที่นี้หมายถึงสิ่งที่เป็นวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นบทเพลง ความเชื่อ วรรณคดีหรือวลีติดหู รวมไปถึงเทคโนโลยีภูมิปัญญาที่มีการลอกเลียนแบบ ทำตามกันและถ่ายทอดแก่กัน ทำให้เกิดการแพร่กระจายในวงกว้างเช่นเดียวกับไวรัส ซึ่งมักจะมาเร็วไปเร็วและถูกแทนที่ด้วยมีมใหม่ ๆ เสมอ (ภูษณา ถนอมศักดิ์, 2558) และเขายังเสนอว่า มีมต้องผ่านกระบวนการคัดเลือก การแปรผัน และการจำลองแบบเพื่อสร้างวิวัฒนาการทางวัฒนธรรม โดยมีเพียงมีมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่แพร่กระจายได้ ส่วนมีมที่ไม่สามารถผ่านกระบวนการดังกล่าวได้จะสูญพันธุ์

ไป (ปิยรัตน์ บัณฑิต, 2567) นอกจาก Meme และ Gene จะออกเสียงคล้ายกันแล้วยังมีลักษณะที่คล้ายกัน คือ มีการถูกคัดเลือกโดยกลไกธรรมชาติ (natural selection) และยังเป็นสองสิ่งสุดท้ายที่ยังคงเหลืออยู่ แม้ร่างกายจะสลายไป (Dawkins, 1976 อ้างถึงใน ภูษณา ถนอมศักดิ์, 2558) โดยคำว่าميمได้ถูกใช้ในการพูดถึงสื่อไวรัส (viral media) และการเผยแพร่แนวคิดผ่านการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตในปี ค.ศ. 1994 โดย Mike Godwin ทนายความและนักกิจกรรมด้านสิทธิในโลกอินเทอร์เน็ต ซึ่งวลี “มีใครทำวิจัยยัง...” ถือเป็นميمในรูปแบบของข้อความ (text) มีลักษณะเป็นวลีติดหู ที่มีผู้ใช้งานในแอป X ใช้เป็นประโยคขึ้นต้นเป็นจำนวนมาก และแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้วลีนี้ยังถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงอำนาจของความเป็น “วิชาการ” ที่ถูกลดทอนจนเกิดเป็นการสร้างทฤษฎีปลอมขึ้น

ความหมายของคำว่า “วิจัย”

คำว่า “วิจัย” หรือ Research เป็นศัพท์บัญญัติ มักจะใช้กันในกลุ่มของนักวิชาการ หมายถึงกระบวนการหาความรู้ ซึ่งเป็นวิธีการหาความรู้ที่มีระเบียบและหลักเกณฑ์ทางวิชาการ โดยมีการกำหนดแนวคิดหรือทฤษฎี การใช้ข้อมูล การแปลความหมายและการอธิบายข้อมูลเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ รวมทั้งการสร้างความรู้ใหม่ขึ้นจากความรู้เดิมร่วมกับข้อมูลใหม่ สาขาวิชาที่มีการทำวิจัยแบ่งออกเป็น 3 สาขา และแต่ละสาขาวิชาจะมีวิธีการหลักที่แตกต่างกัน ดังนี้ วิทยาศาสตร์จะทำวิจัยด้วยวิธีการทดลองและการสังเกต (experimental research) สังคมศาสตร์ใช้วิธีวิจัยด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ซึ่งมักจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือและการสัมภาษณ์ร่วมกับการสังเกต มนุษยศาสตร์ ใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) แต่อย่างไรก็ตามวิธีการเหล่านี้อาจใช้ร่วมกันได้ตามความเหมาะสมของข้อมูล (สำนักราชบัณฑิตยสภา, 2551)

จากความหมายข้างต้น แสดงให้เห็นว่า คำว่า “วิจัย” เป็นคำที่สะท้อนให้เห็นถึงอำนาจเชิงสัญลักษณ์ของความรู้ที่ถูกจำกัดอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะนักวิชาการ ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่างานวิจัยส่วนมากโดยเฉพาะงานวิจัยของกลุ่มคนรุ่นใหม่ เป็นเรื่องที่คุณเหมือนจะไร้สาระ แต่ผู้วิจัยก็ทำให้เรื่องไร้สาระนั้นกลายเป็นเรื่องจริงจังโดยการเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีหรือวิธีวิจัยที่ผู้วิจัยมีความเชี่ยวชาญ เมื่องานวิจัยเหล่านี้เผยแพร่สู่บุคคลทั่วไป ทำให้ผู้คนในสังคมรู้สึกว่าการวิจัยไม่ใช่เรื่องไกลตัวและเป็นเรื่อง que ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ จนทำให้เกิดวลี “มีใครทำวิจัยยัง...” นี้ขึ้นมา

ตัวกลางการสื่อสารที่ทำให้ประโยควิชาการกลายมาเป็นميم

แอป X หรือที่คนส่วนมากรู้จักกันในชื่อเดิมว่าทวิตเตอร์ (Twitter) เป็นแพลตฟอร์มที่ผู้ใช้งานมักใช้ติดตามข่าวสาร ติดตามสิ่งที่ผู้ใช้งานสนใจ ทันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้น หรือใช้พูดคุย แสดงความคิดเห็นถึงสถานการณ์ ความเคลื่อนไหวที่กำลังเป็นประเด็น เช่น การเมือง กระแสสังคมทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ รวมไปถึงเรื่องทั่ว ๆ ไป โดยที่คู่สนทนาไม่

จำเป็นต้องรู้จักกันหรือเคยพบกันมาก่อน ซึ่งผู้ใช้งานส่วนมากจะเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มาพร้อมกับกระแสความคิดใหม่ ๆ โดยเว็บไซต์ *statista* ได้ทำการสำรวจข้อมูลพบว่าในปี 2025 ไทยมี active user มากถึง 13.31 ล้านคน เป็นลำดับที่ 11 ของโลก โดยประจักษ์ ก้องกีรติ นักวิชาการรัฐศาสตร์ กล่าวว่า ทวิตเตอร์ (X) คือผนังห้องน้ำในศตวรรษที่ 21 แต่ฝาผนังนี้คนสามารถเข้าถึงได้ล้าน ๆ คน ไม่ใช่แค่ศิลปินแค่คนสองคนพ่นกราฟิตี้บนกำแพง” (อ้างถึงใน ธัญพร, 2019)

กระบวนการการกลายมาเป็นมีมที่ (ดูเหมือน) จริงจังแต่ไม่จริงจัง

ในปัจจุบันการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตถือเป็นการสื่อสารหลักของคนในสังคม มีมจึงได้กลายมาเป็นรูปแบบการสื่อสารชนิดหนึ่ง ซึ่งประกอบไปด้วยรูปภาพและข้อความที่ไม่เป็นทางการ เช่น ภาษาเฉพาะกลุ่ม ภาษาสแลง เป็นต้น เพื่อจำลองพฤติกรรมและการใช้ภาษาของมนุษย์ โดยมีกระบวนการสร้างขึ้นอย่างหลากหลาย โดยอาศัยประสบการณ์ ความรู้ ภูมิหลัง และความสามารถในการใช้ภาษาที่แตกต่างกันของผู้สร้างภายใต้บริบททางสังคม การสร้างมีมจึงมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการจำลองผู้อ่าน (model reader) (ธนพล พิทยานรเศรษฐ และชัชวดี ครลัมภ์, 2567) ที่สร้างการรับรู้และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่มีศักยภาพที่สามารถกำหนดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม การเมืองและสังคม ในอดีตผู้ที่สามารถรับรู้ความหมายของมีมได้ต้องเป็นคนในกลุ่มเฉพาะที่มีภาษาเดียวกัน วัฒนธรรมเดียวกัน แต่ในปัจจุบันมีมสามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วและสามารถก้าวข้ามข้อจำกัดเหล่านั้นได้ และกลายมาเป็นมีมที่สามารถเข้าใจร่วมกันได้ในระดับสากล (Kaewklaow, 2023)

“มีใครทำวิจัยยัง...” ถือเป็นมีมที่ผู้ใช้งานแอป X ใช้กันอย่างแพร่หลาย จากการค้นหาคีย์เวิร์ดในแอป X พบว่ามีผู้ใช้ประโยคนี้นับตั้งแต่ต้นประโยคเป็นจำนวนมาก เนื่องจากคำว่า “วิจัย” ไม่ใช่ “ใครก็ได้” ที่สามารถทำได้ แต่ต้องเป็นผู้ที่ทำการศึกษาจนเกิดความชำนาญในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ถือเป็นคำหนึ่งที่มีความหมายที่จริงจัง มีน้ำหนักอย่างมากในสังคมไทย แต่เมื่อมีใครสักคนเริ่มต้นประโยคด้วยวลีนี้ ตามด้วยประโยคธรรมดาหรือประโยคไร้สาระ ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ที่พบเห็นรู้สึกถึงความจริงจัง แต่เมื่ออ่านจนจบกลับพบว่า เป็นเพียงมุกตลก หรือมีมตลกที่ผู้ใช้งานแอปนี้โพสต์ขึ้น

วลีนี้อาจเริ่มต้นขึ้นมาจากการตั้งคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัว เช่น “ทำไมผมชอบตกตอนจะเลิกงาน” จากนั้นผู้คนที่มีความคิดหรือมีประสบการณ์คล้ายกันจำนวนไม่น้อยก็เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็น จนเกิดเป็นข้อสงสัยในวงกว้างจึงเกิดเป็นการตั้งคำถามในเชิงวิชาการว่า “มีใครทำวิจัยยัง...” เพื่อเป็นการตรวจสอบว่า ยังมีผู้อื่นที่พบเจอเหตุการณ์หรือมีประสบการณ์เช่นเดียวกันด้วย จนกลายมาเป็นการตั้งคำถามเชิงโครงสร้าง

สิ่งที่ทำให้ประโยคนี้อาจกลายมาเป็นมีมที่ (ดูเหมือน) จริงจังแต่ไม่จริงจัง คือการนำเรื่องที่จริงจังมารวมเข้ากับเรื่องที่ธรรมดาหรือเรื่องไร้สาระ เช่น “มีใครทำวิจัยยัง ทำไมอ่านหนังสือไม่พินเท่าอ่านฟิค” ประโยคนี้นี้มีการหากอ่านเพียงประโยคขึ้นต้น ผู้อ่านอาจคิดว่าต้องเป็นเรื่องที่ดูจริงจังมีหลักการ น่าเชื่อถือ แต่เมื่ออ่านจนจบจะพบว่า เป็นเพียงประโยคที่ผู้โพสต์เขียนขึ้นจากประสบการณ์ส่วนตัว และต้องการหาความเห็นที่สนับสนุนประโยคของตน ซึ่งจะทำให้ประโยคนั้นดู

นำเชื่อถือยิ่งขึ้น และเมื่อมีการใช้ประโยคขึ้นต้นนี้อย่างแพร่หลาย ทำให้ประโยคนี้กลายเป็นเพียงประโยคคำถามทั่วไป ไม่ใช่ประโยคคำถามที่ต้องการข้อมูลจากการวิจัยอย่างจริงจังในการหาคำตอบ ส่งผลให้ผู้เห็นประโยคนี้ไม่ได้สนใจที่จะหาข้อมูลมาตอบ เพราะรู้ว่าคำถามนี้เป็นเพียงคำถามที่ผู้ถามคิดขึ้นเล่น ๆ ไม่ได้จริงจัง และเลือกที่จะตอบกลับด้วยทฤษฎีสมคบคิดที่คิดขึ้นมาด้วยตนเองหรือตอบกลับด้วยประสบการณ์ร่วมกัน เพื่อช่วยสร้างให้ประโยคคำถามนั้นดูเหมือนเป็นเรื่องหรืองานวิจัยที่จริงจัง

บริบทของวลีฮิต “มีใครทำวิจัยยัง...” ที่ผู้ใช้งานแอป X นำไปใช้

จากการศึกษาพบว่าผู้ใช้งานแอป X ใช้วลีฮิต “มีใครทำวิจัยยัง...” ขึ้นต้นประโยคมีหลากหลายบริบท เช่น เพื่อสังเกตพฤติกรรม ตัวอย่างประโยค “มีใครทำวิจัยยัง ทำไมช่วงสอบถึงอยากทำทุกอย่างที่ไม่ใช่อ่านหนังสือ” “มีใครทำวิจัยยัง ทำไมตอนรีบแต่งหน้าถึงสวยกว่าตอนตั้งใจแต่ง” จะเห็นได้ว่าประโยคนี้เป็นประโยคที่ผู้โพสต์เพียงตั้งคำถามถึงสาเหตุของพฤติกรรมตนเอง ซึ่งใช้คำว่าวิจัยเข้ามาในประโยคเพื่อต้องการทราบว่า นอกจากตนเองนั้นมีผู้อื่นเป็นด้วยหรือไม่ หรือมีผู้ที่พบเจอปัญหานี้จนเกิดเป็นงานวิจัยหรือไม่

การใช้วลีฮิตเพื่อตั้งสมมติฐานหรือตั้งคำถามเล่น ๆ เพื่อสร้างความตลกขบขัน ตัวอย่างประโยค คือ “มีใครทำวิจัยยัง ว่ายามดมกับยางลบอะไรหายบ่อยกว่ากัน” “มีใครทำวิจัยยัง ทำไมกระจกในห้องน้ำออฟฟิศถึงสวยกว่าปกติ” ซึ่งประโยคเหล่านี้เป็นประโยคที่ผู้โพสต์ต้องการตั้งสมมติฐานหรือตั้งคำถามเล่น ๆ ถึงเหตุการณ์ที่มักจะเกิดขึ้นจนเหมือนกับเป็นสิ่งปกติในชีวิตประจำวัน จนทำให้เกิดข้อสงสัยว่ามีใครเคยเจอเหตุการณ์เหล่านี้เช่นเดียวกันหรือไม่

การใช้เพื่อสะท้อนความเป็นจริงทางสังคม ตัวอย่างประโยค “มีใครทำวิจัยยัง ทำไมขับรถช้ามาก แต่ชอบแซ่บวา” จะเห็นได้ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ เป็นเหตุการณ์ที่ไม่ควรเกิดขึ้น เนื่องจากในความเป็นจริงแล้ว การขับรถช้า แต่แซ่เลนขวาเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย ซึ่งโดยปกติแล้วถนนแต่ละเลนจะมีการแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน โดยเลนกลางไปจนถึงซ้ายสุด เป็นเลนสำหรับรถที่ใช้ความเร็วปกติ และเลนขวาสุดจะเป็นเลนสำหรับรถที่ต้องการใช้ความเร็วสูงเพื่อแซงรถคันอื่น หรือรถที่ต้องการเลี้ยวขวา ซึ่งการขับรถช้าแต่แซ่เลนขวา ผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 34 (พระราชบัญญัติจราจรทางบก, 2522)

โดยบริบทที่กล่าวไปนี้จะเห็นได้ว่าในแต่ละประโยค ถึงแม้จะขึ้นต้นด้วยประโยคเดียวกัน แต่ประโยคที่ตามมานั้นทำให้รับรู้ถึงสิ่งที่ผู้โพสต์ต้องการสื่อ เช่น ต้องการสังเกตพฤติกรรม ตั้งคำถามเล่น ๆ หรือเพื่อต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม แต่อย่างไรก็ตามในบางครั้งผู้โพสต์อาจไม่ได้สนใจถึงบริบทเหล่านี้มากนัก เพียงแค่ต้องการโพสต์จากความสงสัย ใครรู้หรือต้องการยกประเด็นในการพูดคุยกับผู้ที่ประสบการณ์ร่วมกันเพียงเท่านั้น

ทำไมวลี “มีใครทำวิจัยยัง...” ถึงกลายเป็นมีมยอดฮิต

ในโลกของวิชาการ วลีนี้คือจุดเริ่มต้นของการแสวงหาความรู้ที่ได้มาซึ่งคำตอบ แต่เมื่อวลีนี้ได้เข้าไปในโลกออนไลน์ (ในที่นี้คือแอป X) ทำให้เกิดการวิวัฒนาการจากคำถามวิชาการสู่มีม (Meme) ยอดฮิต เนื่องจากวลีนี้เป็นวลีที่ดูเหมือนจะเป็นเรื่องของวิชาการ ที่ต้องมีความเชี่ยวชาญ มีกระบวนการในการหาคำตอบ แต่ในโลกออนไลน์กลับกลายเป็นเพียงมุกตลก เพียงแค่เติมประโยคธรรมดาเข้าไป จนมีผู้คนให้ความสนใจจนเกิดการแชร์ ส่งต่อกระจายในวงกว้างหรือใช้วลีนี้ตามด้วยประโยคที่สงสัยและโพสต์ลงออนไลน์ จนทำให้วลีนี้กลายเป็นวลีฮิต

โดยวลี “มีใครทำวิจัยยัง...” ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการสร้างทฤษฎีปลอมโดยใช้คำในเชิงวิชาการในการสร้างความน่าเชื่อถือ โดยส่วนใหญ่จะเริ่มต้นจากการตั้งข้อสงสัยส่วนตัว แล้วพยายามทำให้ดูเหมือนเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงหรือเป็นไปตามจริง โดยการสังเกตจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นส่วนตัวหรือครอบครัว และเปลี่ยนให้เป็นทฤษฎีทั่วไป จากนั้นจึงโพสต์ข้อความนั้นโดยเริ่มประโยคด้วย “มีใครทำวิจัยยัง...” เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและดูเหมือนเป็นสิ่งที่ควรค่าแก่การทำวิจัย ซึ่งหากไม่มีใครหาผลวิจัยมาแย้งได้ อาจส่งผลให้ผู้คนคิดว่าทฤษฎีเหล่านี้ เป็นเรื่องจริง และเมื่อมีผู้อื่นพบเห็นที่มีประสบการณ์คล้ายกันก็จะร่วมแสดงความคิดเห็นในเชิงสนับสนุนทฤษฎีนี้ในฐานะนักวิจัยจำลอง ว่าสิ่งนี้เป็นเรื่องจริงและเกิดขึ้นกับผู้คนเหล่านั้นเช่นเดียวกัน และเมื่อมีผู้สนับสนุนจำนวนมากก็ยิ่งส่งผลให้ทฤษฎีปลอมนี้ดูเหมือนเป็นเรื่องจริงขึ้นมา แม้จะไม่มีผลการวิจัยหรือข้อมูลทางสถิติมายืนยันก็ตาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวลีนี้ได้ผ่านกระบวนการคัดเลือกจากผู้ใช้งาน ทำให้ผู้ใช้งานยังคงใช้กันมาเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน

สรุป

คำว่า “วิจัย” เป็นคำที่มีความหมายในเชิงวิชาการ ซึ่งหมายถึงกระบวนการหาความรู้อย่างมีระเบียบและหลักเกณฑ์ทางวิชาการ ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากในสังคมไทย แต่ในโลกออนไลน์คำนี้ได้มีการถูกใช้วลี “มีใครทำวิจัยยัง...” อย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะแพลตฟอร์มออนไลน์อย่างแอป X ที่มีกลุ่มคนรุ่นใหม่ใช้งานเป็นจำนวนมาก จนกลายมาเป็นมีมยอดฮิต “มีใครทำวิจัยยัง ทำไมไปคอนเราถึงไม่ค่อยได้กินข้าว” ซึ่งหากเห็นเพียงแค่ประโยคหลัง อาจรู้สึกว่าเป็นประโยคที่น่าสนใจ แต่เมื่อใช้คำว่า “วิจัย” ทำให้ประโยคดูน่าเชื่อถือและมีความจริงจังขึ้น

ซึ่งวลีนี้มีความเป็นเหตุการณ์ปัจจุบันทันสมัย เนื่องจากในปัจจุบันแนวคิดหรืองานวิจัยทางวิชาการมีอิทธิพลอย่างมากต่อมนุษย์ แต่ยังคงความตลกขบขัน ให้ความบันเทิง เมื่อผู้ใช้แอปเห็นว่าเป็นประโยคที่มีความตลกขบขันจึงส่งต่อและเกิดการแพร่กระจายจนกลายเป็นภาพจำ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้พบเห็นที่มีความคิดเห็นเช่นเดียวกัน มีประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกันได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นสนับสนุนอีกด้วย ซึ่งลักษณะเฉพาะเหล่านี้ถือเป็นลักษณะเฉพาะของมีมเช่นเดียวกัน เมื่อมีผู้คนเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นในเชิงสนับสนุนเป็นจำนวนมาก ทำให้คำว่า “วิจัย” ในวลีนี้ถูกลดทอนอำนาจเชิงสถาบัน จากความเป็นวิชาการสู่มีมที่ล้อเลียนอำนาจเชิงสัญลักษณ์ของสถาบันการศึกษา การนำโครงสร้างภาษาที่ดูเป็นทางการ น่าเชื่อถือมาเสริมกับเรื่องราวที่ถูกต้อง

ข้อสังเกตในชีวิตประจำวันมาตั้งคำถามเพื่อที่จะพิสูจน์ว่าเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องจริงหรือไม่ โดยที่คำตอบเหล่านั้นไม่ได้มาจากการทดลอง พิสูจน์หรือข้อมูลที่ได้รับการตรวจสอบยืนยัน แต่เป็นเพียงความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่มีผู้คนพบเจอเช่นเดียวกัน ซึ่งถือเป็นการลดทอนความศักดิ์สิทธิ์ของกระบวนการแสวงหาความรู้ให้กลายเป็นมีม หรือมุกตลก เป็นการสร้างทฤษฎีปลอมที่ใช้ภาษาเชิงวิชาการเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อสังเกตส่วนตัว เมื่อมีผู้เข้ามาสนับสนุนเป็นจำนวนมาก จนถูกยกระดับเป็นความจริงของผู้คนกลุ่มนั้น แม้จะไม่มีข้อพิสูจน์หรือสถิติรองรับก็ตาม

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าประโยคคำถามวิชาการ “มีใครทำวิจัยยัง...” กลายมาเป็นมีมยอดฮิตที่สะท้อนชีวิตจริงในสังคมนี้ ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญนี้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจและให้ความสำคัญเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ ซึ่งถึงแม้ว่าจะจะเป็นเพียงการนำมาเป็นมุกตลก หรือมีม ที่ให้ความบันเทิงและยังเป็นการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ใช้งานคนอื่นที่อาจเคยมีประสบการณ์ร่วมกัน แต่ในอนาคตอาจมีผู้ที่สนใจนำวลีนี้หรือคำถามเหล่านี้มาใช้ในการสืบค้นข้อมูล หากคำตอบและนำไปทำเป็นงานวิจัยได้อย่างแท้จริง

ผู้เขียน

ลัทธพรธณ ประโยชนานนท์ นิสิตฝึกประสบการณ์

ฝ่ายวิจัยและส่งเสริมวิชาการ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

บรรณานุกรม

- ธนพล พิทยานรเศรษฐ์, และชัชวดี ศรีลัมพ์. (2567). ลักษณะการใช้ภาษาในมีม. วารสาร มจร ภาษาและวัฒนธรรม, 4 (1), 17 - 35. <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/JMLC/article/view/3171/2779>
- ธัญพร บัวทอง. (2562). "ทวิตเตอร์ คือ ผนังห้องน้ำในศตวรรษที่ 21 แต่มันเป็นฝาผนังที่เข้าถึงคนได้ล้าน ๆ คน ...". <https://www.bbc.com/thai/thailand-49919169>
- พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. (18 มกราคม 2522). พระราชบัญญัติ. https://www.royalthaipolice.go.th/downloads/laws/laws_03.pdf
- ปิยรัตน์ ปั่นลี. (2567). มีม. ใน วิสุทธิ เวชวารสารณ์ (บ.ก.), 100 แนวคิดมานุษยวิทยาร่วมสมัย (พิมพ์ครั้งที่ 1, น. 287-289). โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- ภาพร พุฒิธนาภรณ์, อัมพร สหสิยศุณธ์, อัสนา วารักษ์, สุเทพ เทียนสี, และพงษ์พัฒน์ รุณลา. (2566). พฤติกรรม การเปิดรับสื่อและทัศนคติทางทวิตเตอร์ของกลุ่มคนเจนเอเรชั่นวายต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19. วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์, 27(3). 174-182. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jca/article/view/267311/178906>
- ภูษณา ถนอมศักดิ์. (2558). กระบวนการสร้างและการแพร่กระจายของอินเทอร์เน็ตมีมในสังคมไทย [วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. คลังปัญญาจุฬาฯ. <https://doi.org/10.58837/CHULA.THE.2015.437>
- วนิศา สุทธิวิภากร. (2552). วาทกรรมของมิเชล ฟูโกต์ต่อสถานการณ์และสตรีสตร์ไทยตามนวนิยายของหญิงวิมลสิริบูลย์. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่. <https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:112229>

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (ม.ป.ป). การทำวิจัยคืออะไร มีประโยชน์อย่างไร.

<https://static.nhrc.or.th/file/content/pdf/37680/1-1749537158.pdf>

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2551). วิจัย.

<http://legacy.orst.go.th/?knowledges=%E0%B8%A7%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%A2-%E0%B9%91%E0%B9%98-%E0%B8%98%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%A1-%E0%B9%92%E0%B9%95%E0%B9%95%E0%B9%91>

เอกสิทธิ์ หนูนุกถิติ. (2561). กัดกัดความคิดเกี่ยวกับงานวิจัยในประเทศไทย.

<https://prachatai.com/journal/2018/04/76394>

Kaewklaow. (2566). "มีม" (Meme) คืออะไร? เกิดขึ้นมาอย่างไร? ทำไมถึงมีอิทธิพลกับการตลาดยุคใหม่.

<https://hocco.co/th/blog/what-is-meme/>

Kai Blevins. (2020). The Poetics of Internet Memes.

<https://thegeekanthropologist.com/2020/08/03/the-poetics-of-internet-memes/>

Matana W. (2563). เร่งร่ำในทวีตพบกับ Twitter แสนสนุก - คนทำงานอย่างเราได้อะไรจาก Twitter.

<https://www.aware.co.th/it-jobs/th/what-makes-thailands-twitter-sphere-so-unique/>

Researcher. (2565). การทำวิจัย คืออะไร ทำไปทำไม?

<https://researcherthailand.co.th/การทำวิจัย-คืออะไร-ทำไปท/>

Spring. (2546), "มีม" คืออะไร มุกขำขันบนโลกออนไลน์ที่ส่งต่อกันเร็วกว่าที่คิด.

https://www.springnews.co.th/digital-tech/technology/838197#google_vignette

Statista. (2025). Leading countries based on number of X (formerly Twitter) users as of October 2025. <https://www.statista.com/statistics/242606/number-of-active-twitter-users-in-selected-countries/>

<https://www.statista.com/statistics/242606/number-of-active-twitter-users-in-selected-countries/>

Zoho Social. (n.d.). ทุกสิ่งที่คุณต้องรู้เกี่ยวกับ #แฮชแท็ก X (เดิมคือ Twitter).

<https://www.zoho.com/th/social/twitter-hashtags.html>